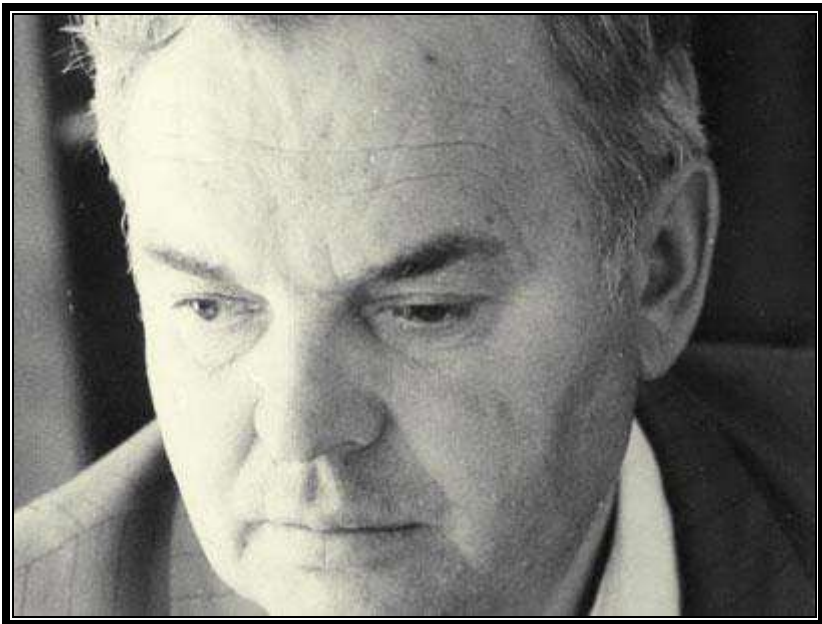

ЦЕНТРАЛІЗОВАНА СИСТЕМА ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК
ЦЕНТРАЛЬНА ДИТЯЧА БІБЛІОТЕКА ім. О.С.ПУШКІНА
«КНИЖЧИН ДІМ»

"Ты не просто жил в такое время, -
Ты живешь и в наши времена..."

**Біобібліографічна довідка
до 100-річчя від дня народження Миколи Рибалка**

Краматорськ, 2022 р.

УДК 016: 821(477.62-21Крам)

Т 93

ББК 91

«Ты не просто жил в такое время, ты живеш и в наши времена»
[Текст] : біобібліографічна довідка до 100-річчя від дня народження Миколи Рибалка / Дитяча центральна бібліотека ім.О.Пушкіна; уклад. Н. І. Якименко. – Краматорськ : ДЦБ імені О.С.Пушкіна, 2022. – 26 с.

Укладач:

Н. І. Якименко

Комп'ютерний набір:

Н. І. Якименко

Відповідальний за випуск:

Г. Л. Бахман

Дитяча центральна бібліотека ім. О.С.Пушкіна, Краматорськ, 2022

Тираж 10

«Не хочу уходить с земли -
Здесь я пел, и стонал от ран я...
Пусть же вечно звенят соловьи
Над холмистой расветной ранью»

Микола Рибалко
«Не хочу уходить с земли»

«Будут дни в столетья прессоваться,
Это все зависит не от нас...
И не станет взгляд наш отражаться
От твоих, войной сожженных глаз.

Но твоя строка несет свеченье,
И несет звучанье, как струна...
Ты не просто жил в такое время, —
Ты живешь и в наши времена»

Петро Красенець,
«Вы ушли с эпохой без обид»

ВСТУП

14 лютого 2022 р. виповнюється 100 років від дня народження легендарного краматорського поета, офіцера-фронтовика, лауреата Державної премії України імені Тараса Григоровича Шевченка, почесного громадянина міста Краматорська - Миколи Олександровича Рибалка, який близько 40 років очолював краматорське літературне об'єднання.

Миколі Рибалкові, як і багатьом його ровесникам, випала нелегка доля – стати на захист рідної землі від німецько-фашистських загарбників під час Другої світової війни. На відміну від своїх однолітків, які назавжди залишилися на фронтах тієї жахливої війни, нашому землякові пощастило: він вижив, хоч і втратив зір, і повернувся у рідне місто. Відтоді колишній офіцер-артилерист відчував відповідальність жити і працювати за двох, називаючи себе «связным между этим миром и войной».

Це про себе та своїх ровесників у поезії «Год рождения – 22-й» Микола Рибалко написав:

*Год рождения – двадцать второй.
Рассчитайся на первый-второй!
“Первый!” ... Вместо второго – молчанье.
Только ветер березы качает,
Над звездой, над литою звездой,
Над плитой, над гранитной плитой.*

Повернувшись до мирної праці, поет-фронтовик поставив собі за завдання: увічнити пам'ять полеглих у боях з ненависним ворогом, що так підступно і раптово напав на його рідну землю і приніс сюди горе і розруху; зробити все можливе, щоб люди жили у мирі і злагоді, щоб людство забуло, що таке війна. Головним знаряддям праці для інваліда першої групи стало поетичне слово.

Богом даний талант, розвинутий неймовірною працею упродовж довгих років, дав свої плоди: світ побачили 25 поетичних збірок – результат творчого життя Миколи Рибалка в післявоєнний період.

Життя поета стало прикладом не тільки для його сучасників, але й для нас – нащадків. «Хочу, чтоб на этих дорогах мои оставались следы» – писав поет. Бажання Миколи Олександровича здійснилося: і сьогодні його вірші й пісні на його слова не залишають нас байдужими. Вони повертають нашу пам'ять у ті далекі дні, тривожать душу нового покоління, тому що написані людиною небайдужою і талановитою, учасником тих подій.

Краматорський поет Петро Красенець присвятив Миколі Рибалку вірш «Вы ушли с эпохой без обид», у якому написав такі слова:

*Но твоя строка несет свеченье,
И несет звучанье, как струна...
Ты не просто жил в такое время, —
Ты живешь и в наши времена...»*

БІОГРАФІЯ МИКОЛИ РИБАЛКА

Микола Олександрович Рибалко народився 14 лютого 1922 року на Донеччині - в селі Орехово-Василівка Миньківської сільської ради Бахмутського району, а у листопаді 1931 року сім'я Рибалко переїхала до Краматорська, який став для Миколи рідним містом.

Початкову освіту майбутній поет розпочав здобувати у Миньківській школі – тут провчився перших три роки. Пізніше сам згадував про те, як ходив до школи з сукняною торбою через плече. У тій торбинці – шкільні книги і зошити, шматок хліба або сухарець, грудочка цукру, покладені до торбинки дбайливими руками бабусі. У віршах знаходимо такі рядки:

*...Лохматый задиристый ветер,
Потертый букварь за спиной.
Озявшие руки и ноги,
Иссеченный вьюгой большак.
Дорога, дорога, дорога,
Но твердый, настойчивый шаг.*

Однолітки поета згадували, що в дитинстві Микола був дитиною працюютою – допомагав бабусі, батькам по домашньому господарству; кремезної статури і фізично розвинений, він заступався за слабших. У літні канікули, коли вже проживали у Краматорську, часто гостював у бабусі в Орехово-Василівці. Відрізнявся ініціативністю, умінням згуртувати навколо себе хлопців та дівчат на добрі справи, був надійним і вірним товаришем.

Батько, Олександр Андрійович, до переїзду в Краматорськ працював постачальником, а мама, Марфа Кузьмівна, вела домашнє господарство й виховувала трьох дітей: старшого сина Олексія (у роки війни пропав безвісти), середнього - Миколу, й молодшу доньку – Олександру.

У Краматорську родина поселилися в Старому місті, і малий Микола пішов навчатися в середню школу №1.

Уже в шкільні роки він пробує писати вірші. Вагому роль у літературному розвитку Миколи Рибалка відіграла вчителька російської мови та літератури К. Ф. Гоппе. Катерина Федорівна не тільки майстерно викладала свій предмет, але й із знанням справи керувала роботою літературного гуртка, який почав відвідувати Микола. Залюблений у художнє слово, він був активним учасником літературних вечорів і конкурсів.

З дитячих літ і на все життя Краматорськ став Миколі Рибалку рідним містом:

*Здесь я рос, здесь увидел воочию
Землю в росах и свет букваря.
Здесь легла на спецовку рабочую
Первой плавки моей заря...*

У 1940 році М.О.Рибалко закінчив СШ № 1 і розпочав трудову біографію на новобудові. водночас вступивши на заочне відділення філологічного факультету Дніпропетровського університету. На вступному іспиті з української мови та літератури твір на тему «Радянські льотчики – горді соколи країни соціалізму» він написав віршами й отримав оцінку «відмінно».

Микола Рибалко у роки Другої світової війни

Подальші плани Миколи Рибалка перекреслила війна. Про ті роки він згадає в своїх віршах:

*Вставал рассвет.
От самого заката
Шумел прибоем
вечер выпускной.
Никто не знал, что мы
уже солдаты,
Что все мечты
разрушены войной.*

Успішно склавши екстерном іспити за

другий курс, Микола подав заяву до військкомату, мріючи потрапити на фронт. Але новобранця спочатку направили в Барнаульське військово-мінометне училище, де майже цілий рік курсант навчався на прискорених курсах.

У червні 1942 року молодший лейтенант Микола Рибалко прийняв перший бій під Воронежем, під час якого отримав перше поранення і першу бойову нагороду – орден Червоної Зірки.

Свій бойовий шлях молодий офіцер починав комбатом третьої протитанкової батареї 248-го артполку, під командуванням командира полку - Олександра Васильовича Чапаєва, сина відомого героя громадянської війни Василя Івановича Чапаєва.

Зі своїм командиром Микола Рибалко підтримував зв'язок і після війни: листувалися, перші свої книги з дарчими написами наш земляк надсилав О.В.Чапаєву, а той, в свою чергу, якось провідав бойового побратима у Краматорську.

Батарея, якою командував лейтенант Микола Рибалко, брала участь у знаменитій танковій битві на Курській дузі, в самому її пеклі – під Прохорівкою. Про ці гарячі дні він згадує у вірші «Под Курском»:

*Поют под Курском соловьи
И прославляют вечер летний...
А мне здесь слышатся бои,
И снова я двадцатилетний.
И будто факел, вражий танк.
От бомб качается селенье.
Вещает миру Левитан:*

«Бої на Курском напрямленні...»

А потім військова доля повела його фронтовими дорогами у складі 38-ї армії Першого Українського фронту по рідній українській землі – від Сумщини до Львова. Довелося відчувати і розпач в моменти відступу радянських частин, і радість визволення від ворога наших міст і сіл.

Особливо важкими були бої за Київ, коли батареї Миколи Рибалка треба було під шаленим ворожим вогнем переправитися через Дніпро, закріпитися на Букринському плацдармі і протриматися три доби. Було це у жовтні 1943 року. Саме тоді із повідомлень Радінформбюро Микола Рибалко дізнався про звільнення його рідного міста Краматорська й усього Донбасу. За форсування Дніпра його було нагороджено орденом Червоного Прапора, за бій на Курській дузі – орденом Червоної Зірки.

У рідкі хвилини затишшя бойовий офіцер олівцем записував поетичні рядки, які час від часу з'являлися в голові – поетичний хист, проявлений ще в школі, не пропадав, нагадував про себе.

На Полтавщині, у містечку Яготин, де частина, в якій служив М.Рибалко, стояла деякий час, молодий офіцер познайомився з дівчиною Ніною. Недовгі зустрічі, відчуття кохання – і військові вирушили далі, звільняти від ворога нові території. Обмінялися адресами в надії листуватися, а потім, після війни, обов'язково зустрітися.

І знову бої. Протитанкова батарея, якою командував капітан Рибалко, громила ворожі укріплення, знищувала дзоти, підпалювала німецькі танки. Уже перейшли кордони України – рідні землі звільнені. Гонять фашистів до Берліна. Недалеко перемога.

14 лютого 1945 року Микола Рибалко відмітив свій 23-й день народження, а через два тижні, 27 лютого, у битві на Одерському плацдармі недалеко від містечка Розенгруд отримав третє, найважче поранення.

*Воронки... Громыханье боя...
Разрыв у ближнего куста...
Качнулось небо голубое,
И наступила темнота.*

Близько місяця він знаходився в госпіталі, але лікарі так і не змогли повернути бойовому капітанові зір – для нього назавжди зникло світло. Тоді йому було лише 23 роки.

День Перемоги Микола Рибалко зустрів у госпіталі в місті Саратові.

Післявоєнні будні ветерана війни Миколи Рибалка

Довгі безсонні ночі провів бойовий капітан у лікарняному ліжку – для нього світло зникло назавжди. Постійно супроводжували роздуми про своє подальше життя після повернення додому, про зустріч з дівчиною Ніною, яка обіцяла його дочекатися після війни... Ці хвилювання вилилися у поетичні рядки:

*С глаз снята последняя повязка,
Но вокруг по-прежнему темно.
Врач сказал мне с горьковатой лаской:
“Знать, свершиться чуду не дано”.
В те края, что ближе всех на свете,
Дальняя дорога пролегла.
Как теперь меня такого встретит
Та, что встречи столько лет ждала?
Поезд смолк – устал и он под вечер,
А в груди все громче сердца стук...
Девушка мне бросилась навстречу
И дала цветы из тёплых рук.
И когда взволнованная Нина
Протянула с гордостью букет,
Я не знаю, как там медицина,
Только я на миг увидел свет.*

(“Встреча”)

Тепло зустріли у Краматорську фронтовика рідні, не покинула його у важкі хвилини й кохана дівчина-полтавчанка Ніна. Але не так легко було незрячому Миколі Рибалку знайти своє місце в житті. Йому хотілося більше знати й щось конкретне робити для себе, для людей.

Його підтримували близькі люди, й особливо дружина Ніна Василівна – та сама Ніна з Полтавщини з променистими очима, яка вірно чекала коханого після його повернення з фронту. Ні на що не зважаючи, пов'язала з Миколою Олександровичем своє життя. Серце фронтовика наповнювалося світлом надії і сподівань.

Микола Рибалко з дружиною Ніною Василівною

Микола Олександрович намагався знайти своє місце у мирному житті. Йому було в декілька разів важче від інших – війна забрала у нього зір. І все ж фронтовик не здавався. Він вирішив продовжити навчання, перерване війною, і закінчив філологічний факультет Дніпропетровського держуніверситету. Саме цей вистражданий диплом був його першою перемогою у боротьбі з інвалідністю.

Багато займався самоосвітою: не відривався від радіо – він жив проблемами країни, цікавився справами земляків-донбасівців; дружина читала й перечитувала йому твори класиків

української та російської літератури, робила огляд газет. А Микола Рибалко, відчувши новий потяг до поезії, намагався віднайти секрети поетичної майстерності у творах класиків, студював основи літературознавства, основну увагу звертав на питання віршування. Він відчував, як треба багато знати, щоб самому уміти вільно володіти словом.

Творчі досягнення поета Миколи Рибалка

Перші поетичні доробки поета-фронтовика з'явилися у газеті «Краматорская правда» 19 липня 1952 року. Згодом вірші Миколи Рибалка друкують обласні газети «Социалистический Донбасс», «Радянська Донеччина», «Комсомолец Донбасса». Його поетичними доробками цікавляться всеукраїнські газети, журнал «Донбас».

На перших порах не все вдавалося. Були періоди розчарування. Доводилося шліфувати кожне слово, виправляти, переписувати...

Великим щастям для поета стало народження доньки Валентини. Ось вона вже підросла, бере тата за руку, і вони прогулюються весняним Краматорськом.

А ось вона у дідусевому дворі милується літніми квітами, що й стало поштовхом для Миколи Рибалка до написання вірша «Цветы», який прославив нашого земляка на всю країну.

Спочатку вірш «Цветы» було надруковано в газеті «Краматорская правда», а потім колишній співробітник цієї газети Михайло Трейдуб, потай від усіх, у тому числі й від автора, надіслав цього вірша до «Літературної газети».

5 жовтня 1954 року «Цветы» були надруковані з анотацією про долю їх автора.

Понад п'ятдесят листів надійшло тоді з багатьох місць Радянського Союзу у тихий будиночок на околиці Краматорська, де жив автор. Листи були схвильовані, підбадьорливі.

З того часу, в якій би аудиторії не виступав Микола Рибалко, його просили прочитати вірш «Цветы» – він, дійсно, став хрестоматійним.

*Белый свет со мной играет в в жмурки,
Мне не светят звезды с с высоты.
Говорит мне ласково дочурка:
“Посмотри, какие здесь цветы!”
Знать, она еще не понимает,
Что вернулся я с войны слепой.
“Посмотри же, - снова умоляет, -
Это жёлтый или голубой?”
Я склонился над дочуркой ниже
И подумал, трогая цветы:
“Я давно уже цветов не вижу,
Чтобы их всегда видала ты”.*

Згодом вірші Миколи Рибалка все частіше й частіше з'являються на сторінках міської газети “Краматорская правда”, в обласних газетах, у «Літературній Україні», в журналі “Донбас” та в інших періодичних виданнях. А ветеран починає працювати у газеті «Краматорская правда», спочатку позаштатним кореспондентом, а з 1958 року – штатним літературним працівником.

У 1956 році в Сталінському книжковому видавництві вийшла з друку невелика поетична збірка під назвою “Под солнцем Родины”. Це була перша його книга і перша перемога, до якої наш земляк йшов більше десяти років. У 26-и віршах збірочки поет розповідав про військову доблесть і мужність, піднімав важливі моральні проблеми.

У 1958 році з'явилася друга збірка, що мала назву “Глазами сердца”. У березні місяці цього ж року краматорського поета приймають до Спілки письменників СРСР.

Одна за одною виходять нові його книги: “Солдатская слава” (1959), “Светлое не меркнет” (1960), “Память о солнце” (1961), “Цветы и порох” (1963), “Незабудки на кургане” (1975), “Миг атаки” (1978), “Разговор с жизнью” (1987), “Избранное” (1992) та інші.

А всього за сорок років творчої діяльності поет видав 25 книг – у видавництвах Донецька, Києва, Москви.

Членський квиток члена Союзу письменників СРСР Миколи Рибалка

Микола Рибалко є автором більше десяти пісень: “Я жил в такие времена...” (стала лауреатом Всесоюзного телеконкурсу “Пісня року-1975”), “Запоминайте их”, “Неведомый солдат” та інших.

Микола Рибалко по праву став не тільки лідером поетів міста, але й визнаним керівником літературного об’єднання при газеті «Краматорская правда». Це керівництво тривало 40 років – з 1954 по 1994-й.

Літературне об’єднання, яким довгі роки керував М.Рибалко, виховало немало талановитих людей. Він завжди щиро радів кожному новому віршу чи оповіданню членів літоб’єднання.

Заняття проводилися регулярно, щочетверга. У пекучих баталіях відшліфовувався кожний рядок нового твору (а їх за чергою читали всі), вироблялося розуміння призначення поезії, підхоплювалося нове в письменницькому світі.

Головною рисою членів Краматорського літоб’єднання була висока вимогливість один до одного, до своїх творів. Вагомий внесок до літературного життя Краматорська зробили члени літоб’єднання М.Міщенко, В.Пікалов, А.Кібіреєв, А.Мірошниченко, С.Лобінський, С.Шишкін, П.Красенець, Т.Лук’янова, Л.Горовий, О.Плуталов та інші.

Керівник літоб’єднання, знаний поет Микола Рибалко залишався прикладом для інших.

Микола Рибалко з краматорським поетом Віктором Пікаловим

Леонід Горовий в одному із ювілейних віршів, присвячених своєму учителю, так відмітив місце поета в життєвому строю, його успіхи на літературній ниві:

*И, командуя новым расчетом,
Посылает он в марш-бросок
Артиллерию и пехоту —
Рифм, эпитетов точных строк.
В тех строках — фейерверк, а не блики,
В них особый, бойцовский заряд.
И — одна за другой! — его книги,
Как солдаты, становятся в ряд.*

Поет Микола Рибалко завжди був серед людей. Його запрошували в школи, трудові колективи, військові частини, і він із задоволенням туди йшов – почитати вірші, згадати воєнні роки, поділитися думками про пережите...

Микола Рибалко (стоїть) та члени літоб'єднання на зустрічі з мешканцями Краматорська. Весна 1971 року.

Державні відзнаки за літературну працю

Особливо пам'ятним для Миколи Рибалка став 1968 рік – йому було присуджено республіканську премію імені Миколи Островського в області літератури за збірку віршів «Дорога на висоту».

У березні 1985 року шанувальники творчості Миколи Рибалка з радістю зустріли повідомлення про відзначення поета-земляка найвищою державною нагородою в області літератури – Державною премією України імені Т.Г.Шевченка за збірку поезій «Незакатная звезда» та нові вірші в періодичній пресі.

Сотні вітальних листів і телеграм приходили на адресу поета: шанувальники творчості Миколи Рибалка вітали його з високою нагородою, бажали творчих успіхів, міцного здоров'я, запрошували на зустрічі з молоддю, у трудові колективи та військові частини.

Виступ Миколи Рибалка в краматорській середній школі №1

У квітні 1972 року за заслуги в області літератури та у зв'язку з 50-тиріччям від дня народження Миколу Рибалка було нагороджено Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

До бойових нагород додалися й такі відзнаки за літературну працю, як: ордени Жовтневої революції (1971), Дружби народів (1982), медалі. 1972 року поетові було присвоєно звання Почесного громадянина міста Краматорська.

Микола Рибалко під час зустрічі з читачами

ВШАНУВАННЯ ЖИТТЄВОГО Й ТВОРЧОГО ПОДВИГУ ПОЕТА

Земляки з повагою і любов'ю ставилися до поета-ветерана як при його житті, так і після того, як Миколи Олександровича не стало.

З 14 лютого 1986 року у Миньківській школі, на малій батьківщині поета, стали проводити щорічне Рибалківське свято, на яке приїздив сам Микола Рибалко. На замовлення Миньківської сільської ради було виготовлено і встановлено бюст поета-фронтовика (скульптор – заслужений художник України С.Гонтар).

В останні роки життя фронтові рани не давали ветерану спокою. Трагічна загибель сина Анатолія значно підірвала його здоров'я, тому Микола Олександрович рідко залишав домівку. Окремі делегації земляків відвідували його вдома, частіше всього - у дні його народження та у травневі дні святкування Перемоги.

8 липня 1995 року поет Микола Рибалко помер. Поховано його у рідному Краматорську на центральній алеї цвинтаря по вулиці імені Дружби (колишня імені Леніна).

У день похорон було чимало промов, зібралася велика кількість людей, щоб провести в останній шлях відомого земляка. А з-під пера місцевих поетів з'являлися сумні рядки-присвяти своєму Вчителю:

*... На багровом траурном атласе
Пронесли медали, ордена,
И виски пульсируют, как в трансе –
«Я жил в такие времена...».
И мы стоим пред воином-поэтом –
И горести, и скорби пелена...
Жизнь продолжается,
пульсирует Планета -
«...Я жил,
я жил
в такие времена!»*

(Фелікс Скворцов)

Пам'ятник на могилі поета Миколи Рибалка

Пам'ять про Миколу Олександровича Рибалка Краматорськ вшанував встановленням меморіальної дошки на будинку № 54 по вулиці Василя Стуса (колишня – Соціалістична), де останні роки жив поет. Крім того, ім'ям поета було названо одну з вулиць Краматорська та бібліотеку в мікрорайоні «Лазурний».

Меморіальна дошка М. Рибалку на будинку № 54 по вул. В. Стуса та виступ його доньки Валентини Миколаївни під час її відкриття

Життєвий шлях поета М. О. Рибалка – це життєва дорога одного з представників воєнного покоління. У сотень тисяч таких фронтовиків була подібна біографія, і все ж у нашого земляка М.О.Рибалка є свої особливості, відмінні від інших, що витікають з його біографії: він повернувся з фронту інвалідом першої групи, і, не зважаючи на це, знайшов у собі сили знайти своє місце у суспільстві. Не маючи зору, він професійно удосконалював себе у літературній творчості, досяг визначних висот у поезії.

Життя та творчі досягнення Миколи Рибалка були й залишаються прикладом уже не для одного покоління. Його ім'я стало гордістю краматорців, мешканців донецького краю, усієї України. Тепер з нього беруть приклад, вчать жити ті, хто годиться йому в онуки та правнуки.

Микола Рибалко завжди відчував себе сином українського народу, одним із його вірних і надійних захисників. У статті «По огненним дорогам України», опублікованій у газеті «Донбасс» 29 вересня 1993 року, він писав: «Так, нелегко зараз Україні. Бережіть її єдність, зберігайте її незалежність. Нехай вона буде завжди вільною та процвітаючою. Це заповідають вам забілені сидинами солдати Великої Вітчизняної, сповнені віри та надії у світле майбутнє рідної землі».

Творчість нашого поета-земляка несе у собі оптимізм і віру у подальше мирне життя. Віриться, що життя й поезія Миколи Рибалка не забудуться й наступними поколіннями.

ПОЕЗІЇ, ПРИСВЯЧЕНІ МИКОЛІ РИБАЛКУ

Талант і шляхетність

Світлій пам'яті

Миколи Олександровича Рибалка присвячую

Учителю, я Вам уклін складаю
За мудрість, яку дали Ви мені...
В незнанім ще тоді шахтарським краю
Ви були мені батьком довгі дні.
Це Ви мені відкрили світ пізнання
І хліб насущний дали з теплих рук.
Це Ви сказали: «Тут нема вагання.
Поезія – то вічний серця стук...»
Це Ви мене підтримали в дорозі,
Коли вже бракло сили, щоб іти...
І зараз вся душа моя в тривозі –
Вона нестримно прагне правоти.
Ви дали мені заповідь вагому
І стали ідеалом на життя.
О, як мені без Вас тепер одному?!
А Ви пішли від нас без вороття.

Володимир Бояновський

Николаю Рыбалко

Вы не Пушкин,
Вам не ставят свечки,
Тут иной истории круги.
В каждой небольшой библиотечке
Ваши сохраняются стихи.
Были Вы и любящим, и лютым,
От лихой беды спасали мир,
И гремят победные салюты
В Вашу честь, поэт и канонир!
С нами наравне, но все-же старшим,

С Вами строки обретали вид,
Краснозвездным, порохом пропахшим,
Вы ушли с эпохой без обид...

Володимир Виноградов

Баллада о мужестве

«Год рождения 22-й, рассчитайся на первый-второй.»

Николай Рыбалко

Год рождения 22-й...
Жил и рос в Краматорске мальчишка.
В девятнадцать узнал не по книжкам,
Что такое с фашистами бой.
Год рождения 22-й...
В двадцать стал командиром расчета.
И с врагом не сведя еще счеты,
Он с войны возвратился слепой.
Год рождения 22-й...
Капитаном он встретил Победу.
Отгремели атаки с рассветом,
Но с судьбой продолжается бой.
Год рождения 22-й,
Рассчитайся на первый-второй.
Первый — жизнь заслонил собой,
Только в первом живет и второй.
Тот второй, как травинка лесная,
В первом яростно жить продолжает-.
И, командуя новым расчетом,
Посылает он в марш-бросок
Артиллерию и пехоту —
Рифм, эпитетов, точных строк.
В тех строках — фейерверк, а не блики,
В них особый, бойцовский заряд.
И — одна за другой! — его книги,
Как солдаты, становятся в ряд.
Он поныне покоя не знает —
Как в бою, на переднем он крае.

Год рождения 22-й...
Рассчитайся на первый-второй.
Он собою сомкнул этот строй —
Он и первый всегда, а второй.

Леонід Горовий

Горить зоря у ріднім краю

В палкій уяві часто бачу
Твій образ – світлий і живий,
І нездоланну, мужню вдачу,
Крізь дні, як ночі, сум гіркий.
Незрячим стрів День Перемоги,
Добром наповнив цілий світ.
Я впізнаю на всіх дорогах
Цей неповторний чистий слід.
Ти серцем бачив наші болі –
Любові крилами прикрив.
Безмежно дякуємо долі –
Натхненним словом нас зігрів.
Зціляв ти немічні надії,
Безмірно благо дарував,
Крилаті, зореносні мрії
В тривожну даль благословляв.
З висот вірші, як дзвін лунають –
(прийшли із бою запальні).
Горить зоря в Донецькім краю,
Зірками світяться вогні.

Зінаїда Дударчик

Вы ушли с эпохой без обид...

Будут дни в столетья прессоваться,
Это все зависит не от нас..
И не станет взгляд наш отражаться
От твоих, войной сожженных глаз.

Но твоя строка несет свеченье,
И несет звучанье, как струна...
Ты не просто жил в такое время, —
Ты живешь и в наши времена.

Петро Красенець

Посвящение Николаю Рыбалко

1

Душа поэта – небо на ладони,
Открытой раной за людей болит,
Пульсирует. И что-то неземное
В ней освещает сумрак на пути
Ведет в рассветы будущих столетий,
И предрекает Солнце и Любовь.
Один из миллиардов на планете –
Поэт рождается – от бога плоть и кровь.
В его душе сверкает мирозданье,
Слова играют бисером в слезах.
Он никогда стихи не сочиняет –
И не томится об ушедших днях.
Он проживает бога через сердце.
Земную твердь ладонями берет,
И в небе успевает отогреться,
И пишет междусердие свое.
Поймав мгновенье, и любовь увидев,
Он не проходит мимо красоты.
Душа поэта – изливаясь рифмой,
Вливаясь в Лету, продолжает жить.

2

Он видел то, что зрячий не увидит.
Писал о том, что просто и светло,
И удивлял своих ночных открытий
Свободной Музой, четкостью стихов.
Сама земля давала вдохновенье,

Наверно, потому что от земли
Он неотрывно нес души горенье,
Самой душой писал свои стихи.
И время над его строкой не властно.
Нам диалог с дочуркой у цветов
До слез знаком. Всегда легко и ясно
Желанье жить он множил на любовь.

Аліна Остафійчук

Памяти Николая Рыбалко

Нет тех дней и не вернуть их.
Жалко.
И не возвратит их на Лито.
И уже не встретит нас Рыбалко,
И не спросит, как обычно:
«Кто?»
- Это мы – друзья-питомцы,
Движимые совестью, добром,
Да неунывающие хлопцы,
Да с оптимистическим пером...
... На багровом траурном атласе
Пронесли медали, ордена,
И виски пульсируют, как в трансе -
«Я жил, в такие времена...»
И мы стоим пред воином-поэтом –
И горести,
и скорби пелена...
Жизнь продолжается,
пульсирует Планета -
«...Я жил,
я жил
в такие времена !»

Фелікс Скворцов

БІБЛІОГРАФІЯ

Поетичні збірки Миколи Рыбалка в фондах бібліотеки

1. Рыбалко, Н. А. Год рождения - 22-й [Текст] : стихи / Н. Рыбалко. - К. : Дніпро, 1986. - 166 с.
2. Рыбалко, Н. А. Дорога на высоту [Текст] : Стихи / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбасс, 1967. - 126 с.
3. Рыбалко, Н. А. Дорога на высоту [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Киев : Молодь, 1971. - 127 с.
4. Рыбалко, Н. А. Жизнь прожить... [Текст] : стихотворения: Для старшего школьного возраста / Н. А. Рыбалко. - Киев : Вэсэлка, 1990.
5. Рыбалко, Н. А. Зримое [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбасс, 1970. - 123 с.
6. Рыбалко, Н. А. И вечный бой... [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - К. : Дніпро, 1979. - 246 с.
7. Рыбалко, Н. А. Избранное [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбас, 1992. - 255 с.
8. Рыбалко, Н. А. Миг атаки [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбас, 1978. - 139 с.
9. Рыбалко, Н. А. Молодость вверяем сыновьям [Текст] : книга стихов / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбас, 1975. - 132 с.
10. Рыбалко, Н. А. Незабудки на кургане [Текст] : Стихи / Н. А. Рыбалко. - М. : Воениздат, 1975. - 174 с.
11. Рыбалко, Н. А. Незакатная звезда [Текст] : избранное / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбас, 1982. - 215 с. : ил.
12. Рыбалко, Н. А. Память о солнце [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Кн. изд-во, 1961. - 74 с.
13. Рыбалко, Н. А. Призванные досрочно [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Киев : Молодь, 1978. - 106 с.
14. Рыбалко, Н. А. Пьедесталы стоят на земле [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Киев : Радянський письменник, 1974. - 126 с.
15. Рыбалко, Н. А. Равнение на знамя [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Москва : Военное издательство министерства обороны СССР, 1966. - 88 с.
16. Рыбалко, Н. А. Разговор с жизнью [Текст] : стихи / Н. А.

- Рыбалко. - М. : Военное издательство, 1987. - 96 с.
17. Рыбалко, Н. А. Точка зрения [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Киев : Радянський письменник, 1990. - 98 с.
 18. Рыбалко, Н. А. У самого сердца [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Киев : Молодь, 1985. - 136 с.
 19. Рыбалко, Н. А. Я еще не вернулся с фронта [Текст] : стихи / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбас, 1987. - 88 с.
 20. Рыбалко, Н. А. Я жил в такие времена [Текст] : избранные стихотворения / Н. А. Рыбалко. - Донецк : Донбас, 1972. - 223 с.

Використані джерела про життя і творчість М. Рибалка

1. Бабкин, В. 100 самых известных имён Краматорска [Текст]. – Краматорск: Изд-во ЗАО «Тираж-51», 2008. – С. 317-321.
2. Гончаров, Н. Он и сегодня в строю [Текст] / Н. Гончаров // Рыбалко Н. Равнение на знамя. – М.: Военное издательство Министерства обороны СССР, 1966. – С. 3 – 5.
3. Гончаров Н. Поэзия мужества [Текст] / Н. Гончаров // Рыбалко Н. Цветы и порох: Стихи. – Донецк: Донецкое книжное издательство, 1963. – С.5 -11.
4. Лапушкіна Н. Заснування і місце літоб'єднання ім. Рибалка в культурному житті Краматорська [Текст] //Лапушкіна Н. Українське письменство Краматорська. – Краматорськ, 2003. - С.10 – 12.
5. Рибалко М.О. [Текст] : Біограф. довідка //Письменники Радянської України: Біографічн. довідник. – К., 1981. – С. 228.
6. Роготченко А. Густые гроздья винограда. – К.: Радянський письменник, 1980. – С. 135-153.
7. Романько В. І. Микола Рибалко : життєвий та творчий шлях [Електронний ресурс] : навч. посібник. – Слов'янськ : Вид-во «Маторін Б. І.», 2017. – 111 с. – електрон. дані. - Режим доступу : <http://ddpu.edu.ua:8083/ddpu/bitstream/123456789/53/1/Микола%20Рибалко%20життєвий%20та%20творчий%20шлях.pdf>, вільний (дата звернення: 08.02.2022). – Назва з екрана. – Мова укр.

8. Романько. В. Николай Александрович Рыбалко [Текст] //Романько В. І. Література рідного краю. – Донецьк, 1995. – С. 72 – 77.
9. «Хочу, чтоб на этих дорогах мои оставались следы...» [Текст] : учебно-метод. пособие к 85-летию со дня рожд. Н. Рыбалко/ Центр. гор. публ. б-ка им. Горького, Кафедра славянской филологии КЭГИ; сост. : В.И. Крихтенко, Л.И. Гетман. – Краматорск, 2007. – 41 с. 6 ил.
10. «Чтоб люди сегодня взглянули моими глазами на мир»: Навч.-методичний посібник. Вип. 2. /Уклад. : В.І. Крихтенко, Л.І. Гетьман. – Краматорськ, 2007. – 37 с.
11. «Я жил в такие времена...» [Текст] : Библиогр. краевед. издание / Сост. : В. И. Крихтенко, Л. И. Гетьман. – Краматорск, 2005. – 25 с.

Вірші, присвячені Миколі Рыбалку

1. Бояновський В. Штрихи до портретів : Збірка віршів. – Краматорськ: ПП «Канцлер», 2005. – 155 с.
2. Виноградов В. Памяти поэта //Технополис. – 2007. - № 7. – С. 21.
3. Виноградов В. Памяти Рыбалко Н. А. Солдата, Поэта, Гражданина //Краматорский металлург. – 1996. – 7 декабря.
4. Горовой Л. Памяти поэта : Стихотворение о Н. Рыбалко //Краматорская правда. – 2000. – 26 сентября.
5. Горовой Л. Четыре даты : [Стихи] // Технополис. – 2007. - №7. – С.20.
6. Дударчик З. Горит зоря у ріднім краю: [Вірш] //Технополис. – 2007, № 7. – С. 21.
7. Красенец П. Вы ушли с эпохой без обид... : [Стих.] //Технополис. – 2007. -№ 7. – С. 21.
8. Скворцов Н. Памяти Николая Рыбалко: Стихотворение //Краматорская правда. – 2001. – 3 ноября.

* При складанні посібника використано також інші джерела відкритого доступу

